

De samfundsøkonomiske mål

- Økonomiske vækst
- Fuld beskæftigelse
- Overskud i handlen med udlandet
- Stabile priser (lav inflation)
- Ligevægt på de offentlige finanser

Målbare mål

- Rimelige sociale forhold for alle
- Hensyn til miljøet

Ikke målbare mål

Fig. 15.1 De samfundsøkonomiske mål.

Effekten af en økonomisk vækst

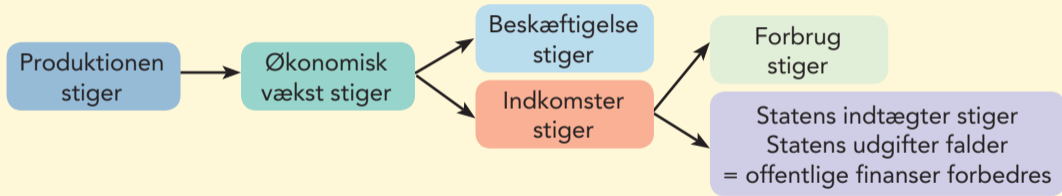

Fig. 15.2 Effekten af en stigning i den økonomiske vækst.

Økonomisk vækst i Danmark 1990-2013

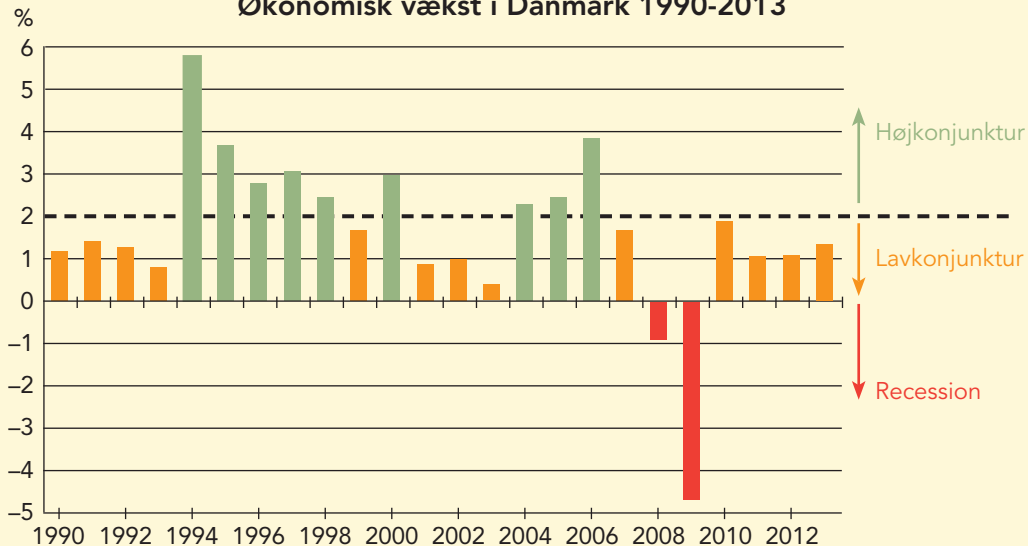

Fig. 15.3 Den økonomiske vækst i Danmark 1990 – 2013.

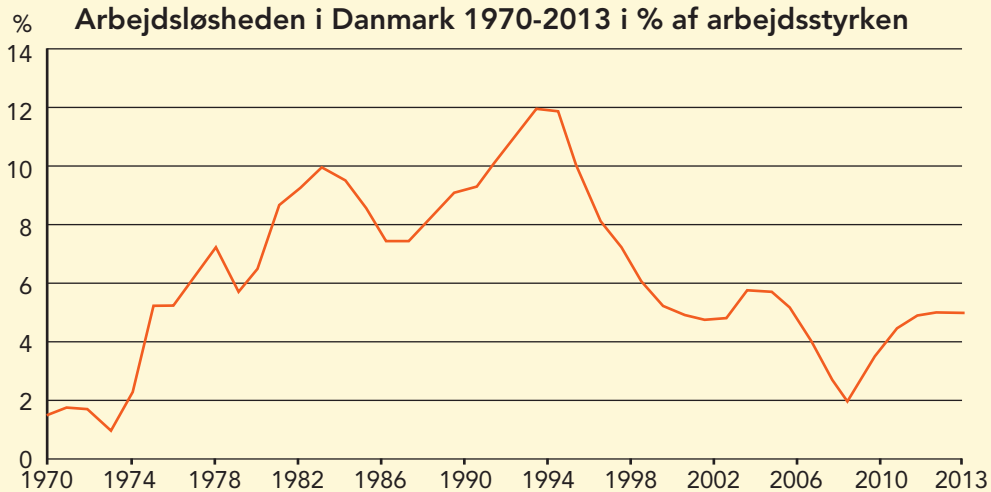

Fig. 15.4 Arbejdsløsheden i Danmark 1970 – 2013.

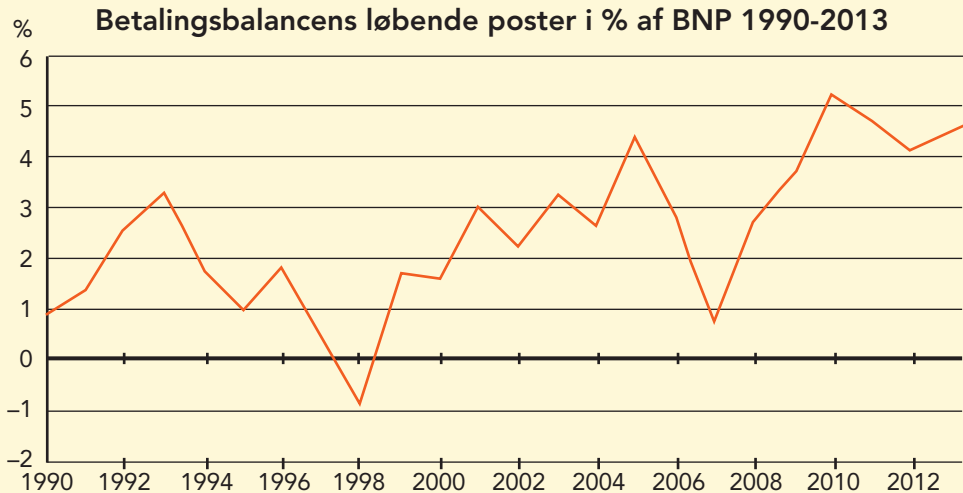

Fig. 15.5 Betalingsbalancens løbende poster 1990 – 2013, i % af BNP i Danmark.

Inflationen i Danmark 1980-2013

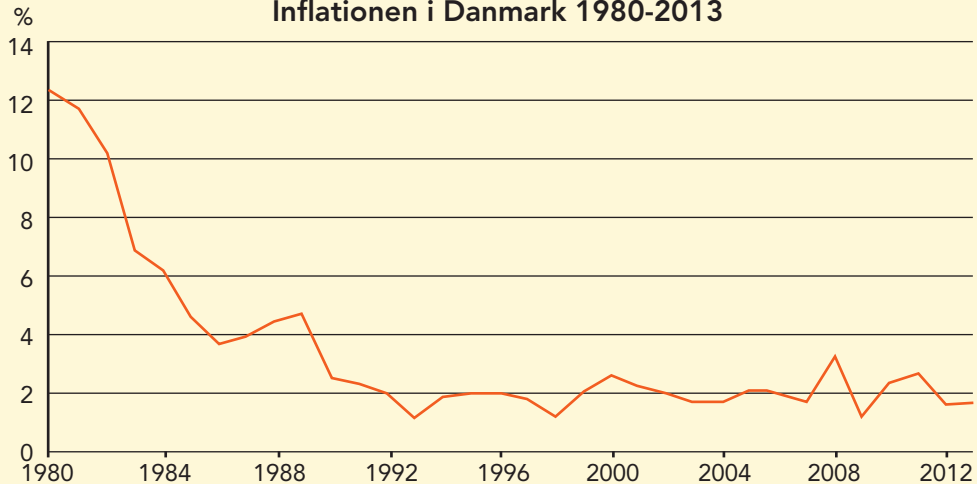

Fig. 15.6 Inflationen i Danmark 1980 – 2013.

Den offentlige saldo i Danmark 1990-2013 i % af BNP

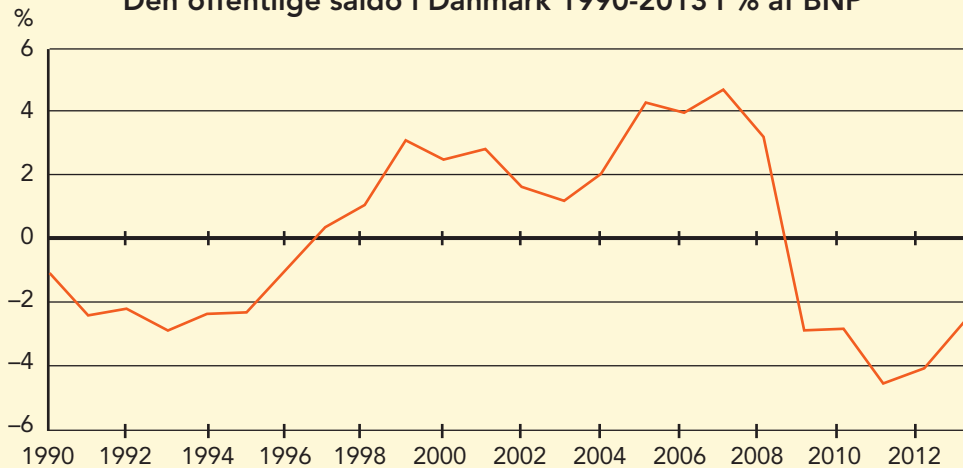

Fig. 15.7 De offentlige finanser i % af BNP i Danmark 1990 – 2013.

Arbejdsløshed og de offentlige finanser

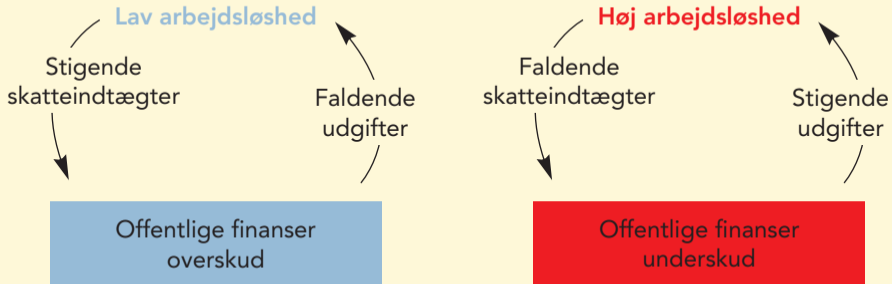

Fig. 15.8 Sammenhængen mellem arbejdsløsheden og de offentlige finanser.

Økonomiske balanceproblemer

Lav økonomisk vækst: Hvis væksten er under 2 %, vil arbejdsløsheden stige

Arbejdsløshed: Hvis der er flere, der søger arbejde, end der er ledige job

Underskud på betalingsbalancen: Opstår, hvis danskerne køber flere udenlandske varer, end vi sælger i udlandet

Inflation: Opstår, hvis der er store prisstigninger

Underskud på de offentlige finanser: Hvis de offentlige udgifter er større end indtægterne (skatter og afgifter m.v.)

Fig. 15.9 Økonomiske balanceproblemer.

Opfyldelsen af de økonomiske mål

	1986-1993	1994-2007	2008-
Økonomisk vækst	-	+	-
Fuld beskæftigelse	-	+	-
Overskud i handelen med udlandet	+	+	+
Stabile priser (lav inflation)	+	+	+
Ligevægt på de offentlige finanser	-	+	-

Fig. 15.10 Opfyldelsen af de økonomiske mål.

Målkonflikter ved stigende efterspørgsel

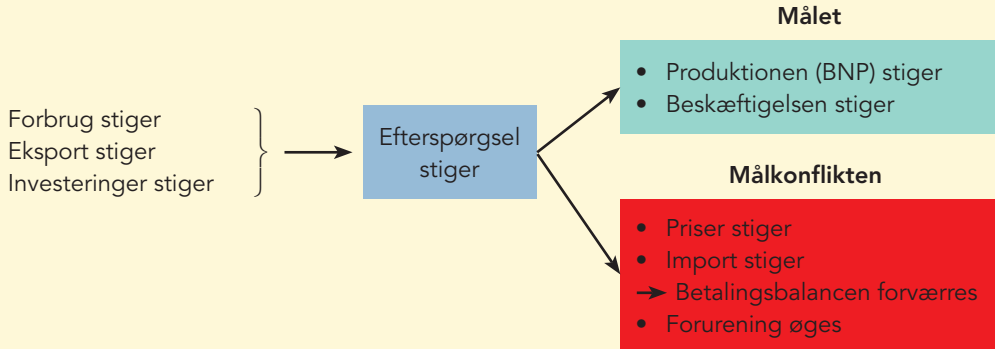

Fig. 15.11 Målkonflikter ved stigende efterspørgsel.

Markedsøkonomi

Fordele

- Hurtig produktudvikling
- Hurtig teknologisk udvikling
- Arbejdstiden begrænses
- Fysisk belastende arbejde forsvinder
- Høj økonomisk vækst
- Billigere varer

Ulemper

- Tager ikke direkte hensyn til arbejdsmiljø
- Tager ikke direkte hensyn til naturen
- Kan skabe arbejdsløshed
- Tager ikke hensyn til de svageste
- Skaber ikke stabil økonomisk udvikling
- Der kan dannes monopoler

Fig. 15.12 Fordele og ulemper ved markedsøkonomi.

Blandingsøkonomi

Ren markedsøkonomi

- Privat ejendomsret
- Priser bestemmes af markedet
- Store sociale forskelle

Planøkonomi

- Staten ejer virksomhederne
- Priserne bestemmes af staten
- Næsten ingen sociale forskelle

Blandingsøkonomi

- Privat ejendomsret
- Priser bestemmes af markedet
- Mindre sociale forskelle

Fig. 15.13 Blandingsøkonomi

Samfundsøkonomiske markedsformer

	Markeds- økonomi	Blandings- økonomi	Planøkonomi
Ejerskab af virksomheder	Private	Private + stat	Staten
Hvem bestemmer prisen på varerne	Markedet. Udbud og efterspørgsel	Især markedet, men også staten på nogle varer og tjenester	Staten
Er det demokrati?	Ja	Ja	Nej
Hvilken ideologi?	Liberalisme	Social liberalisme + socialisme	Kommunisme
Eksempler på lande	USA	Danmark, Sverige, Tyskland	Nordkorea, Cuba

Fig. 15.14 De 3 samfundsøkonomiske markedsformer.

Konkurrenceevnen

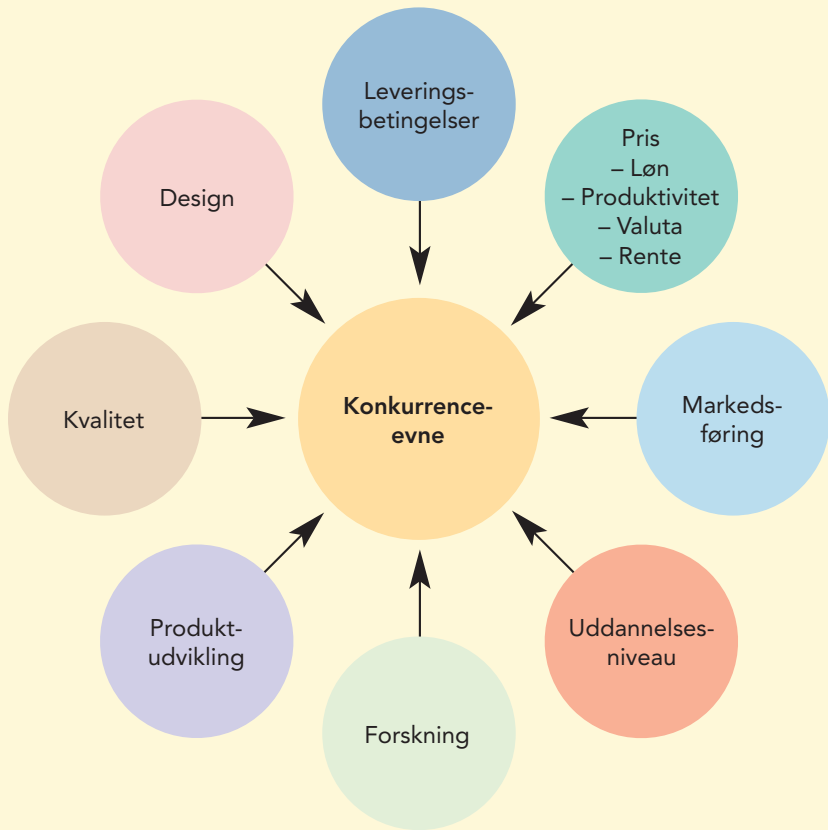

Fig. 15.15 Faktorer, der har indflydelse på konkurrenceevnen.

Timeløn i industrien, 2009¹

	DKK
Norge	292
Danmark	262
Sverige	221
Storbritannien	182
Sydkorea	83
Polen	50

Fig. 15.16 Timeløn i industrien, 2009.